Алматы қаласы

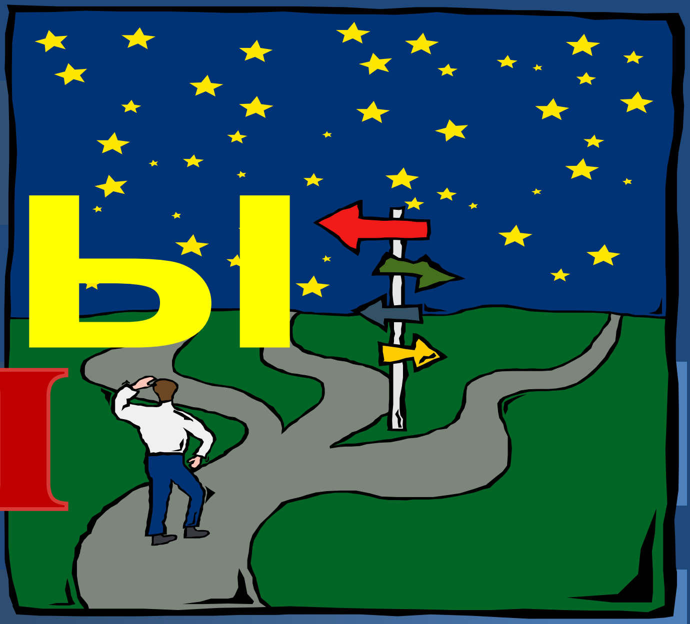

№148 мектеп-гимнази

С.Мұратбеков “Қылау” әңгімесі

Сайын Мұратбеков

(1936 жылы туған)

Сайын Мұратбеков 1936 жылы Алматы облысының Қапал ауданындағы Қоңыр ауылында дүниеге келген. «Менің қарындасым», «Ауыл оты», «Көкорай», «Жабайы алма», «Жусан иісі», «Басында Үшқараның», «Дос іздеп жүрмін», «Кәментоғай» сияқты әңгіме-повестер жинақтарының авторы.

«С.Мұратбеков шығармаларында соғыстан кейінгі қазақ ауылының тыныс-тіршілігі шынайы да көркем суреттеледі. Оның кейіпкерлерінің жан дүниесі романтикаға толы, сыршыл болып келеді.
«Қылау» әңгімесінде балалардың мінез-құлқы мен іс-әрекеттеріндегі адалдық, сезімталдық, бауырмалдық, қайырымдылық қасиеттер суреттеледі. Сайын шығармаларының басты тақырыбы – адамгершілік, жан дүниесінің сұлулығы».

Сағат Әшімбаев

- эпос
  - Шағын көлемді
  - Орта көлемді
  - Кең көлемді

Әңгіме- қиын жанр.
Алдымен көлемі шағын.
Ол жазушыдан барынша
жинақы болуды талап етеді.
Оқырманды бірден үйіріп
әкету үшін,сюжет
желісі қызғылықты болу керек
Әңгіме-шеберлік мектебі.
Ерекшелігі-жинақылық.
З.Қабдолов

Олимпиадалык жарыс сайысы

Ой коҙәау !

Ұяшықтағы сұрақтарға жауап беру

№148 мектеп - гимназия

№147 мектеп-гимназия

№140 М. Мақатаев атындағы мектеп-гимназиясы

Жаттығу ойлану

С.Мұратбековтың “Қылау”әңгімесіне композициялық талдау жаса

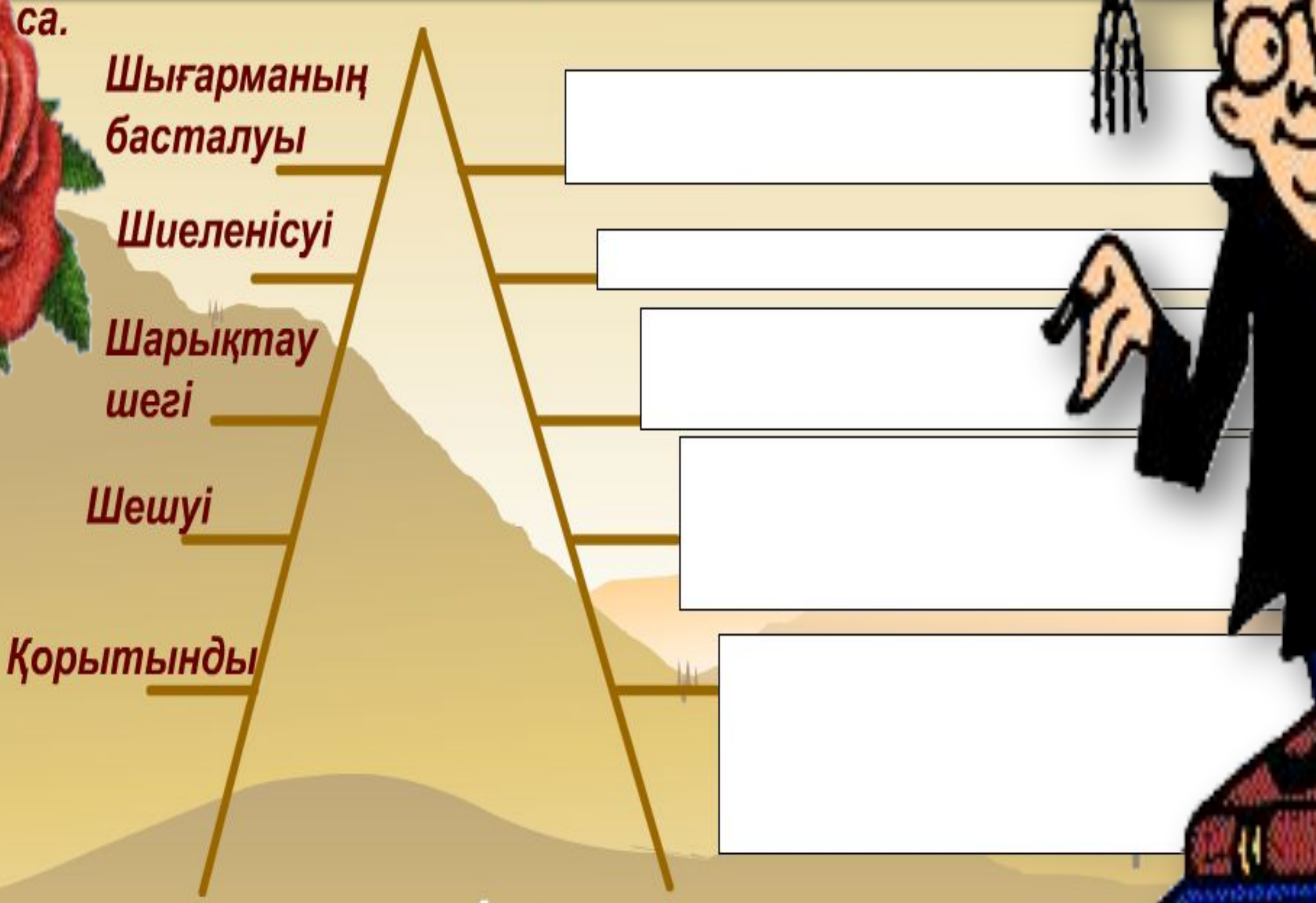

Топтастыру

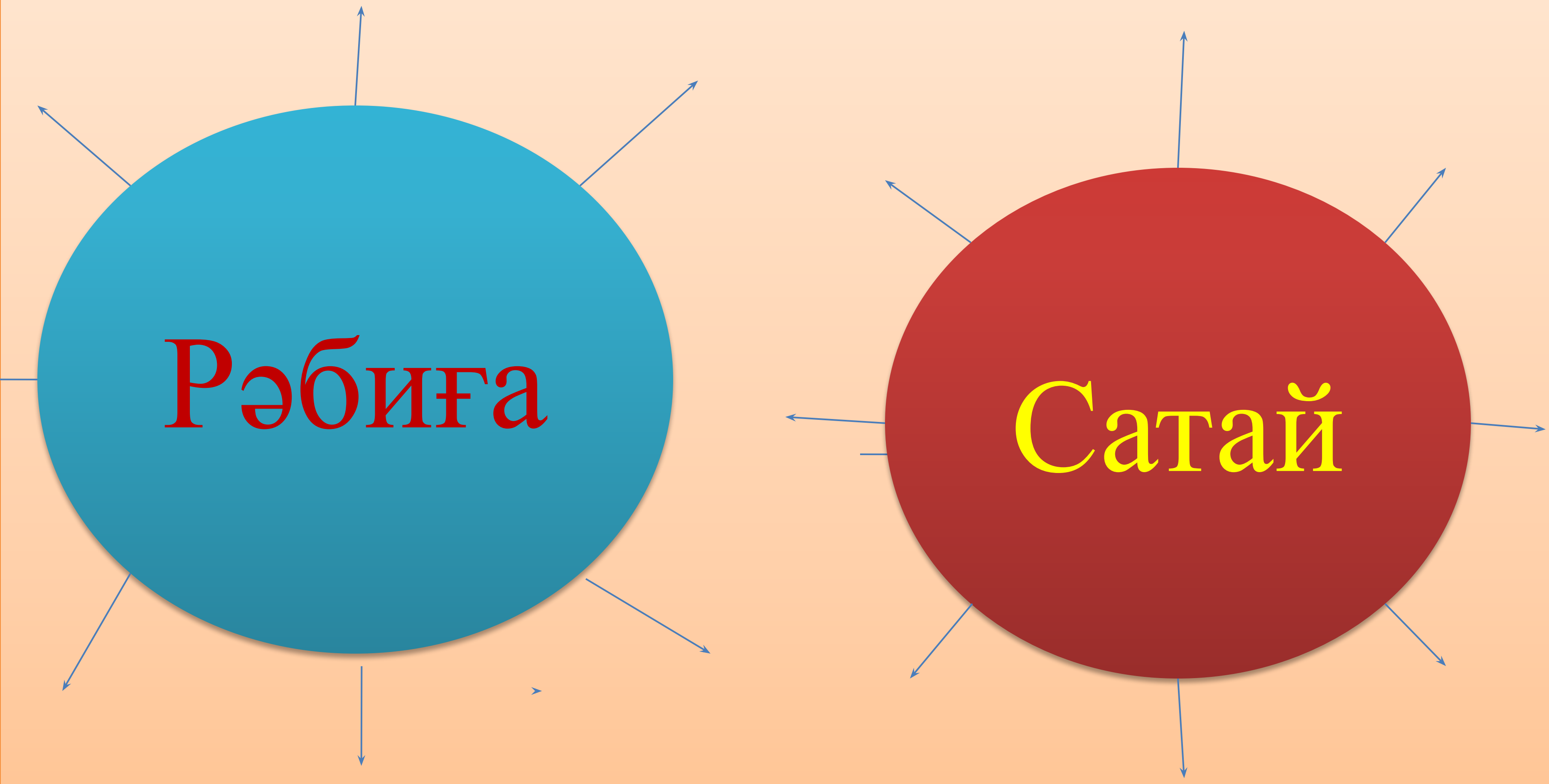
Рәбиға
Сатай

Мәтінмен жұмыс

“Қылау”әңгімесінен кез-келген диалог алып, кейіпкерлер бейнесін ашу, автордың нені айтайын деп тұрған ойын айту

Сөздікпен жумы

Қылау-

- Жұлық-
- Ішік-
- Қамыт-
- Омақасы-

- *Қылау әңгімесінен үзінді оқылады,сол үзіндіде кейіпкер бейнесі қалай ашылып тұр.*

ҚЫЛАУ

Пірт ұйқының құшағында жатқан. Бас жағынан дарылдай сөйлеген әкесінің даусы оятып жіберді.

– Әй, Сатай, тұр, балам, барып шананы алып қайт, – деді.

Сатай көзін сығырайтты. Үйдің іші әлі қараңғы екен. Терезеден бұлыңғыр ғана жарық түсіп тұр. Түн ортасынан жаңа ғана ауған мезгіл сияқты. Нағыз тәтті ұйқының шағы да. Бүкіл тұла бойы маужырап ұйып, дәл осы күйде талықсып ұйықтап жата бергісі келеді.

– Сатай-ау, таң атты ғой, тұрсаңшы енді. Ертерек барып алып қайтсаңшы шананы, – дейді және қайта-қайта айтады. Сатай екі-үш рет жағы айырылып кетердей боп құшырлана тәтті есінеді.

Онан соң тоң-торыс боп түйілген күйінде үнсіз киінді. Әкесі шам жағып киін деп еді, оның сөзін естімеген адамша жауапсыз қалдырды. Жасаурап ашыған көзін уқалап қойып, қараңғыда киімінің оң-терісін тігісінен сипалап отырды.

–Доғаны алма. Өзіміздің бір доға сонда, – деді әкесі. Әрине, жылы төсекте жатып ап бұйыра бергенге оның несі кетіп барады дейсің.

Сатай пеш үстіндегі қоңырсық шуаш пен киіз иісі аңқыған пимасын алып, аяғын сұқты. Сыңғырлап кеуіпті, іші жып-жылы. Шәугімдегі су да жып-жылы екен. Алақанына құйып бір-екі үйкеп, бетін жуған болды. Аузына ұрттап еді, бір түрлі жылымшы, шәугімнің таттанған дәмі шығып кетіпті, түкіріп тастады.

Таба наннан бір үзіп ап енді сыртқа шыға бергенінде әкесі тағы да:

Кім жылдам???

Тест сұрақтары

- 1.Әбу Сәрсенбаев қай жылы, қай жерде дүниеге келген?
- А) 1905 ж. Ақтауда
- Б)1903 ж.Семейде
- В) 1905 ж. Атырау обл. Теңіз ауд.
- 2.Ә.Нұрпейісовтың “Қан мен Тер” романынан үзіндісі қалай айтылады?
- А) Туған жер
  Б) Балықшылар
  В) Жауынгер

3. “Менің атым-Қожа” шығармасында Қожаны Жантас қалай атайтын еді?

А) Қара қожа

Б) Қожа

В) Қара көже

- 4. Сен құрметте оны, қарағым! Өлеңінің авторы
  А) М. Мақатаев
  Б) Ә.Нұрпейісов
  В) Ә.Сарсенбаев
- 5. Б. Момышұлының “Жауынгердің тұлғасы “әңгімесінде қай жерде болған ұрыс жөнінде айтылған?
  А) Ленинград
  Б)Мәскеу
  В) Сталинград

- 6.Анау- аспан,мынау-бақ өленінің авторы
- А)Қожаберген
- Б)М.Мақатаев
- В)Б.Момышұлы
- 7.Ш.Мұртазаның “Тұтқын бала” шығармасындағы Тұрар кімнің прототипі?
- А) Тұрар Рысқұловтың
- Б)М.Әуезов
- В)Ә.Бөкейханов

- 8.С.Мұратбековтың “Қылау” әңгімесіндегі басты тақырып?
- А)Адамгершілік,бауырмалдық, сезімталдық
- Б)Батырлық,қайырымдылық
- В)Махаббат,сүйіспеншілік
- 9.”Қылау”әңгімесінің кейіпкерлері?
- А)Тұрар,Наташа
- Б)Сатай,Рәбиға
- В)Қожа,Жанар

- 10. “Ғажайып планета” шығармасының авторы?
- А)Т.Сұлтанбеков
- Б)Ш.Мұртаза
- В)Ә.Нүрпейісов

Тестің жауаптары

- 1.В
- 2.Б
- 3.В
- 4.А
- 5.Б

6.Б
7.А
8.А
9.А
10.А

Үйге тапсырма кестені толтыр

“Қылау”әңгіме-сінің әсер еткен тұсы	Үзіндіге өз пікірін

Назар аударғандарыңызға рахмет!!!

Берілген суреттерге қарап мақал-мәтел айту.

http://tapety.web.worldonline.cz

№148 мектеп-гимназия